

İÇ MEKÂN TASARIMINDA MALZEME KULLANIMINA DAİR BİLİMSEL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ (2000–2025)

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS ON MATERIAL USE IN INTERIOR DESIGN (2000–2025)

Gizem ÖZER BAŞ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, gizemozergizem@gmail.com

Manisa / Türkiye

ORCID: 0000-0002-4565-1726

Özet

İnsanın yaşam alanını oluşturan iç mekanlar, insanoğlu için en önemli yaşam birimleridir. Bu alanda yapılan ve yapılacak olan çalışmalar da bu oranda önem taşımaktadır. 2000–2025 yılları arasında iç mekân tasarımında malzeme kullanımına ilişkin bilimsel eğilimleri bibliyometrik yöntemle inceleyen bu çalışmada, malzeme seçiminin yalnızca estetik değil, aynı zamanda işlevsellik, sürdürülebilirlik ve kullanıcı konforu açısından da belirleyici olması gözetilerek malzeme kullanımına dair akademik literatürün yapısal analizinin saptanması hedeflenmiştir.

Araştırma kapsamında, ulusal tez veri tabanlarından elde edilen 2160 yüksek lisans ve doktora tezi taranmış; doğrudan malzeme konusuna odaklanan 81 tez detaylı olarak analiz edilmiştir. İncelemeler sonucunda tezlerin dört ana temada yoğunlaştığı tespit edilmiştir: malzeme tarihi, malzeme teknolojisi, sürdürülebilirlik ve doğru malzeme kullanımı. En çok işlenen tema “doğru malzeme kullanımı” olurken, onu malzeme teknolojisi ve sürdürülebilirlik izlemiştir. Malzeme tarihi ise en az çalışılan konudur.

Çalışmaların büyük çoğunluğu kavramsal ya da karşılaştırmalı “genel” malzeme analizlerine odaklanmış, tekstil, cam ve ahşap gibi belirli malzeme türlerine ilgi öne çıkmıştır. Plastik, seramik ve taş gibi malzemeler daha sınırlı düzeyde araştırılmıştır. Bu durum, akademik ilginin belirli malzemelerde yoğunlaştığını ve bazı alanlarda araştırma boşlukları bulunduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, çalışma iç mimarlık alanında malzeme araştırmalarının artış gösterdiğini; teknolojik gelişmeler ve sürdürülebilirlik gibi küresel temaların araştırmaları yönlendirdiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, iç mekân tasarımında veriye dayalı, sürdürülebilir ve yenilikçi yaklaşımları teşvik eden stratejik bilgi üretimine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İç Mekan Tasarımı, Malzeme Kullanımı, Bibliyometrik Analiz.

Abstract

Interior spaces, which constitute the human living environment, represent one of the most fundamental units of life for individuals. Therefore, both existing and prospective research in this domain carry significant importance. This study, which employs bibliometric methods to investigate scientific trends in material usage in interior design between 2000 and 2025, aims to identify the structural patterns within the academic literature by considering material selection not only from an aesthetic standpoint but also in terms of functionality, sustainability, and user comfort. Within the scope of the research, a total of 2,160 master's and doctoral theses obtained from national thesis databases were reviewed, and 81 theses that directly focused on material-related topics were subjected to detailed analysis. The results revealed that these studies are predominantly concentrated around four main themes: material history, material technology, sustainability, and appropriate material usage. Among these, the theme of "appropriate material usage" emerged as the most frequently addressed, followed by material technology and sustainability, while material history received the least scholarly attention.

The majority of the studies focused on conceptual or comparative "general" material analyses, while specific materials such as textiles, glass, and wood garnered considerable interest. In contrast, materials like plastic, ceramic, and stone were explored to a lesser extent, indicating concentrated academic interest in certain materials and highlighting research gaps in others.

In conclusion, the findings demonstrate a growing body of material-related research within the field of interior architecture. Technological advancements and global themes such as sustainability have played a pivotal role in guiding scholarly inquiry. This study contributes to the strategic production of knowledge that supports data-driven, sustainable, and innovative approaches in interior design practice.

Keywords: Interior Design, Material Use, Bibliometric Analysis.

1. Giriş

İç mekân tasarımı, sadece görsel değil; bununla birlikte işlevsellik, kullanıcı sağlığı ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da etkin bir disiplin alanıdır. Multidisipliner çok boyutlu yapısı, kullanılan malzeme türleri ve bu malzemelerin özelliklerini tasarım sürecinin odak noktasını oluşturur. Malzeme seçimi, mekânın atmosferini belirlemenin yanı sıra kullanıcı konforu, enerji verimliliği ve mekanın kullanım süresi üzerinde doğrudan etkiye sahiptir. Özellikle son yirmi beş yılda, sürdürülebilirlik, çevresel sorumluluk ve kullanıcı odaklı tasarım kavramlarının yükselişi, iç mekân tasarımında malzeme kullanımını hem kuramsal hem de pratik düzeyde yeniden tanımlamıştır.

Bu bağlamda, iç mekân tasarımına ilişkin bilimsel yayınlarda malzeme kullanımına dair eğilimleri incelemek, alanın evrimini ve mevcut araştırma önceliklerini anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Bibliyometrik analiz, bu tür bir literatür taramasında sistematik ve ölçülebilir veri sunarak, akademik bilginin üretim ve yayılım sürecini anlamaya yardımcı olur. Bibliyometrik analizler sayesinde; yapılan çalışmalar, etkili yazarlar, baskın konular ve zaman içinde değişen akademik eğilimler ortaya koyulabilir.

Dünya genelinde 2000 yılından sonrası hem dijitalleşmenin hem de sürdürülebilirlik politikalarının iç mekân tasarım pratiklerini etkilediği bir dönemdir. Özellikle son yıllarda kullanıcı sağlığına duyarlı malzemeler, geri dönüştürülebilir kaynaklar, düşük karbon ayak izine sahip yapı ürünleri ve yenilikçi yüzey teknolojileri tasarımcıların tercihleri arasında yer almıştır. Ülkemizde de bunun etkileri görülmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, iç mekân tasarımında malzeme kullanımı temalı bilimsel literatürün 2000–2025 yılları arasındaki gelişimini bibliyometrik yöntemlerle incelemektir. Bu doğrultuda; yıllara göre yayın sayıları, öne çıkan ana konular, hangi malzemelerin incelendiği, hangi düzeyde araştırmalarda hangi çalışmaların yoğunlaştığı konuya dair tez çalışmaları üzerinden akademik bir haritalama yapılmaktadır.

Çalışma aynı zamanda, araştırma boşluklarını ve gelecekteki çalışma alanlarını belirleyerek, iç mekân tasarımı alanında daha hedefli ve stratejik bilgi üretimini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak, bu analiz yalnızca geçmişini anlamaya değil; aynı zamanda iç mekân tasarımının geleceğine yön vermeye katkı sağlayabilecektir. Tasarımcıların, akademisyenlerin ve uzmanların daha bilinçli ve veriye dayalı kararlar almasını mümkün kılacak bu tür çalışmalar, disiplinin sürdürülebilir, yenilikçi ve insan odaklı bir çizgide ilerlemesini destekleyecektir.

2. Literatür Taraması

Bibliyometrik analizler, belirli bir araştırma alanında üretilen akademik bilginin niceliksel olarak değerlendirilmesini sağlar. Bu analiz yöntemi; yayın sayısı, ana konu başlıkları, yazar iş birlikleri, kelime yoğunlukları ve konu dağılımları gibi verileri ortaya koyarak bilimsel gelişim dinamiklerini görünür kılar. İç mekân tasarımı ve malzeme kullanımı konularında yapılan bibliyometrik analizler, tasarım eğilimlerinin evrimi, teknolojik etki ve sürdürülebilirlik gibi alanlarda bilgi sağlayabilmektedir.

Ersen ve Akyüz (2023) de benzer şekilde mobilya ve ahşap malzeme özelinde yaptığı araştırmada ahşap ve yüzey pürüzlülüğü gibi konuların öne çıktığını göstermiştir. Yayınların %50'sinin hiç atfı almadığı belirlenmiştir (Ersen et al., 2023).

Alviz-Meza ve arkadaşları (2023) ise 2017–2021 yılları arasında Web of Science ve Scopus veri tabanları kullanılarak malzeme biliminde Dördüncü Sanayi Devrimi ile ilişkili yayınların bibliyometrik analizini sunmuştur. Araştırma, özellikle yapay zekâ ve makine öğrenmesi uygulamalarının malzeme tasarımında birer odak hâline geldiğini göstermiştir (Alviz-Meza et al., 2023). Bu kapsamda malzeme için teknolojinin önemli bir etmen olduğunu ifade etmek mümkündür.

Bibliyometrik analizlerin bilimsel altyapıya katkısının düzeyini anlamak üzere İri ve Ünal (2024)'ın çalışması yardımcı olabilecektir. İri ve Ünal (2024) ise meta-bibliyometrik bir yaklaşımla, 1980–2023 yılları arasındaki bibliyometrik analizlerin kendisinin nasıl evrildiğini incelemiştir. Bu çalışma, yapılan görselleştirme analizleri sonucunda, yazarlar arası iş birliği düzeylerinin arttığını ifade etmektedir (İri & Ünal, 2024). Bu bağlamda bibliyometrik analizin güncel verileri desteklemek üzere yapıldığında bilime katkı sağlayacağını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Bu literatür örnekleri ve çalışmalar incelendiğinde, iç mekân tasarımında malzeme kullanımı gibi spesifik konulara dair bibliyometrik analizlerin sayıca sınırlı olduğunu, ancak genel olarak malzeme bilimi ve tasarım odaklı bibliyometrik çalışmaların büyük bir hızla arttığını göstermektedir.

3. Yöntem

Bilimsel bir araştırma biçimi olarak, bibliyometrik analiz her türlü konu alanı, konu dağılımı, kurumlar, yayın araçları ve bunun gibi araştırma konularını ortaya koyma, değerlendirme de ve analiz etmekte sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Huang, Ho & Chuang, 2006). Potter (1981) da benzer biçimde bir tanım olarak 'bibliyometri' tanımını yazılı olarak basılan her türlü araştırmaların ve araştırmayı yapan yazarların yazılı verilerinin incelenmesi ve ölçülmesi olarak tanımlamıştır.

Bibliyometrik analiz tanımı çerçevesinde yöntemi inşa edilen bu çalışma, 2000–2025 yılları arasında yayımlanmış iç mekân tasarımı ve malzeme kullanımı konularını içeren lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini kapsamaktadır. Malzeme kullanımı her disipline dahil olan bir kavram olduğundan çalışma belirli sınırlılıklar dahilinde oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında, ulusal tez merkezi veri tabanları temel kaynak olarak seçilmiştir. Bibliyometrik analizler bir konu dahilinde anahtar kelimeler ile taranabilmektedir. Ancak çalışmada anahtar kelime taraması yaparak seçim yapmak mümkün olmamıştır. Malzeme konusu iç mimarlık alanında çok sayıda alt başlık barındırmaktadır. Bu başlıklarda 'malzeme' kelimesi geçmeden bir çalışma yapılabilir. Örneğin; 'Doğal taşın konutlarda döşeme kaplaması olarak kullanımı (2003, Vardareli)' konulu araştırmada malzeme kelimesi yer almaz iken, konu tamamen çalışmanın kapsamına girmektedir.

Benzer şekilde araştırmaya dahil olan ‘Teknolojik gelişmelerin mekan yüzeylerine çağdaş yansımaları’ (Bezci, 2016) adlı çalışmada da malzeme kelimesinin yer almamasının yanında malzeme isimlerinden taş, tekstil, ahşap ve bunun gibi hiçbir kelime çalışma adında yer almamaktadır. Çalışmanın amacına ulaşabilmesi ve sağlıklı analiz yapılabilmesi adına anahtar kelime ile tarama yapılmamış ve iç mimarlık alanındaki tüm tezler incelenerek araştırmaya dahil edilip edilmeyeceğine karar verilmiştir. Ana bilim dalı olarak 6 farklı isimle bulunan iç mimarlık disiplinde bu ana bilim dallarındaki tüm tezler tek tek incelenmiştir. 2000 yılı ile 2025 yılı arasında yapılan çalışmalarda İç mimarlık ana bilim dalında 1017 adet, İç mimarlık ve çevre tasarımı ana sanat dalında 129 adet, İç mekan tasarımı ana bilim dalında 29 adet, İç mimarlık ana sanat dalında 255 adet, İç mimari tasarım ana bilim dalında 78 adet, İç mimarlık ve çevre tasarımı ana bilim dalında ise 652 adet olarak toplam 2160 adet çalışma incelenerek konuya dahil olan tezler bunların içinden seçilmiştir.

Çalışmanın sınırlılıkları içerik bağlamında ‘İç Mekân Tasarımında Malzeme Kullanımına Dair’ olarak tespit edildiğinden şu şekilde oluşturulmuştur: Elde edilen veri setinin seçildiği toplam 2160 çalışmanın içinde ana bilim dalı olarak ‘İç mimarlık’ disiplinine dahil ancak aynı zamanda kesişen disiplin ve çalışma alanları olan arkeoloji, eğitim öğretim ve bunun gibi benzer alanları da kapsayan konular bulunmaktadır. Yine iç mimarlık disiplindeki önemli araştırma konularından olan mekansal algı çalışmalarına dahil olan ‘psikoloji’ disiplinine de dahil olan malzeme üzerinde çalışılan konular, direkt olarak malzemenin teknik incelemesi konusuna dahil edilemediğinden kapsam dışı bırakılmıştır. Örneğin, İç mekan tasarımında kullanılan malzemelerin algısal değerlendirmeleri üzerine yapılmış çalışmaların sistematik incelemesi (Bakı, 2022) , İç mekan tasarımı sürecinde malzeme seçim aracı olarak çok kriterli karar verme yaklaşımının kullanılması (Sipahioğlu, 2022) , Renk ve malzeme çiftlerinin sıcaklık algısıyla ilişkisi (Ulusoy, 2016), İstanbul’da sosyo-kültürel değişim kapsamında iç mekanda malzeme kullanımı ve analizi (Adan, 2024) ve bunun gibi psikoloji, algı konularına yönelik çalışmalar malzeme içeriği barındırıyor olsalar dahi kapsam dışı bırakılmıştır. Teknik olarak malzeme konusunu içeren çalışmalar da dahil edilirken iç mekan tasarımı ile direkt olarak ilintili olan çalışmalar seçilmiştir.

İç mimarlık disiplini dahilinde malzeme konusunu teknik olarak ele alan bilimsel araştırmalar ile toplam 81 lisansüstü tez çalışması ile veri seti oluşturulmuştur. Adı, yazarı gibi bilgiler ile lisansüstü çalışmanın türü yüksek lisans ve doktora düzeyi olarak sınıflandırılmıştır. Sanatta yeterlik olarak tespit edilen çalışmalar da doktora seviyesinde olduğundan bu sayı ve listeye dahil edilmiştir. Tezlerin yılı, adı, yazarı, gibi temel bilgilerin ardından konusu ile ilgili kısa tespitler yapılarak notlar alınmıştır.

Malzeme konusu, iç mimarlık için işin yapılışını, belirleyen en önemli faktör olduğundan kendi içinde ana başlıklar altında sınıflandırılmaktadır. Bu çalışmalar için de ana malzemeler ile ilgili bir sınıflandırma yapılmıştır. Ana malzeme konuları Cam, Ahşap, tekstil, plastik ... olarak belirlenmiştir. Bunların tamamını kapsayan lisansüstü tezler ise malzeme türü altında ‘genel’ olarak adlandırılmıştır.

Çalışmaların malzemesini dışında bilimsel çalışmaların eğilimlerinin tespit edilebilmesi için ise konuların yönelimleri incelemeyi sonra sınıflandırılmıştır. Sınıflandırmaları aşağıdaki tablodaki şekilde belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Tezlerin konu ana dağılımları için sınıflandırma konuları

Sınıflandırma Adı	Açıklama
Malzeme Tarihi	Bir veya birçok malzemenin belirli bir dönemdeki sürecini, değişimini, gelişimini konu alan çalışmalar, malzeme tarihi inceleyen çalışmalara dahil edilmiştir.
Malzeme Teknolojisi	Yeni nesil üretim teknikleri, inovatif malzeme türleri veya dijitalleşmenin malzeme seçim ve kullanım süreçlerine etkisi gibi konuları ele alan çalışmalar, malzeme teknolojisi başlığı altında toplanmıştır. Bu grupta yapılırken teknolojik gelişmelerin iç mimarlık pratiklerine yansımaları inceleyen ve teknik detaylara odaklanan araştırmalar temel alınmıştır.
Sürdürülebilirlik	Malzeme seçiminde çevresel etkiler, yaşam döngüsü analizi, geri dönüştürülebilirlik ve enerji verimliliği gibi sürdürülebilirlik kriterlerini merkeze alan çalışmalar bu başlık altında sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma sürecinde, malzemelerin ekolojik performansına dair nicel veya nitel veriler sunan ve sürdürülebilir tasarım yaklaşımı içeren çalışmalar öncelikli olarak değerlendirilmiştir.
Doğru Malzeme Kullanımı	Malzemenin fonksiyonel, estetik ve kullanıcı ihtiyaçlarına uygun biçimde seçilmesi ve kullanılması üzerine odaklanan çalışmalar bu başlık altında toplanmıştır. Bu başlıkta yer alan araştırmalar; bağlam, işlev, kullanıcı konforu gibi kriterler doğrultusunda malzeme seçiminin doğru kullanımına katkı sağlayan örnek ve değerlendirmeleri içermektedir.

Belirlenen konu dahilinde tespit edilen çalışmalar, yılları, içerikleri, incelediği malzeme türü kapsamında elde edilen bulgular, iç mekân tasarımında malzeme kullanımına dair literatürün yapısal haritasını sunmak amacıyla aşağıda aktarılmaktadır.

4. Bulgular

Bu çalışma kapsamında 2000–2025 yılları arasında iç mimarlık alanında yayımlanmış 2160 tezdten, araştırma kapsamına dahil olan 81 tez çalışmasının içerikleri incelenmiştir (Tablo 2). Bu bölümde, analiz edilen 81 adet yüksek lisans ve doktora tezinden elde edilen veriler doğrultusunda oluşturulan bibliyometrik bulgular sunulmaktadır.

Tezler; yayın yılına, konu dağılımına, konu başlıklarına ve malzeme araştırma konu analizlerine göre sınıflandırılmış, elde edilen bulgular dağılım grafiklerine yansıtılarak görsel olarak desteklenmiştir. Grafiksel temsiller aracılığıyla, iç mimarlık alanında malzeme konusuna yönelik akademik eğilimlerin zaman içindeki değişimi, tematik yoğunluklar ve araştırma odakları görsel ve matematiksel olarak anlaşılır biçimde ortaya koyulmaktadır.

Tablo 2. Veri setini oluşturan tezlerin içerikleri

*	Tez Kaynak	İçerik
1	Buket, 2000	Atık ve geri dönüşümlü malzemelerin mobilya ve inşaat sektörlerindeki kullanımları incelenmiştir.
2	Üner, 2001	Çalışmada; yatay bölücü eleman olarak kullanılan cam malzeme türleri ve bu cam malzeme türlerinin kullanıldığı yatay bölücü sistemler yani; tavan ve yer döşeme sistemleri gerek literatür çalışmaları yapılarak cam malzeme imal eden ilgili firmalar ile görüşülerek araştırılmış ve araştırmalar sonucunda yatay bölücü eleman olarak kullanılan cam türleri ve yatay bölücü sistemler sınıflandırılmıştır.
3	Avlanmaz, 2001	AVM iç mekanlarında kullanılan cam malzeme türleri, iç cephe, aksesuar, mobilya, tavan, döşeme ve duvar sistemleri üzerinden araştırılmıştır.
4	Karabulut, 2002	Cam malzemenin yapıdaki kullanımının tarihi süreci ve gelişimini incelemektedir.
5	Ergünen, 2003	İç mekanlarda kullanılan malzemenin yüzey işlemine göre oluşturduğu dokunun etkileri örnekler üzerinden incelenmektedir.
6	Vardareli, 2003	İşlem görmemiş malzeme olarak taş malzemenin kullanımı üzerine bir inceleme yapılmıştır.
7	Yazgan, 2004	Kişisel konforun sağlanmasında, malzemenin banyo tasarımına etkisi incelenmektedir.
8	Hacısalıhoğlu, 2004	Mekansal kullanım üzerinden malzeme incelemesi yapılmıştır.
9	Söğüt, 2004	Oturma elemanı tasarımına etki eden malzemenin, strüktür ve yüzey kaplama materyali olarak sağladığı görsel etki ve etkileşimleri incelenmektedir.
10	Yalçın Usal, 2004	Metal malzemenin iç mekanda malzeme teknolojisi bağlamında kullanımı analiz edilmiştir.
11	Örsçelik, 2005	Ahşap malzemenin spesifik bir mağaza tipinde kullanımının incelenmesi.
12	Korkmaz Algan, 2005	Tarihi süreçte tekstil kullanımını inceleyerek literatüre katkı sağlayan bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
13	Şener, 2006	Ahşap yüzey işlemler ile ilgili bir inceleme araştırması gerçekleştirilmiştir.
14	İlçe, 2007	Mekaniksel, kimyasal ve güvenlik özelliklerine ilişkin alt başlıklarla detaylı bir şekilde incelenen panellerin yerli ve yabancı üretim tipine göre malzemenin karşılaştırmalı analizleri yapılmış
15	Yüksel, 2008	Çevresel problemler nedeniyle geliştirilen malzemelerin mobilya tasarımına etkileri açıklanmıştır.
16	Küçük, 2009	Mutfak malzemelerine yönelik tercihlerin araştırılması
17	Aksu, 2009	İç mekanlarda kullanılan plastikte tasarım kriterleri analiz edilmiş ve plastik türlerinin mekan kurgusu içinde yer aldıkları tasarımlar incelenmiştir.
18	Bulhaz, 2010	Malzeme etkin tasarım kavramı farklı yönleri ile irdelenmiştir.
19	Sümer, 2011	Zemin kaplama malzemelerinin kullanıcı ve tasarımcıya göre seçim nitelikleri analiz edilmiştir.

20	Ömeroğulları, 2012	Vitray sanatının iç mekân tasarımındaki çok yönlü estetik etkilerini analiz etmektedir.
21	Bozkurtoğulları, 2012	İstanbul'daki iç mekanlar üzerinden Art Nouveau seramikler teknik ve estetik açıdan incelenmiştir.
22	Mermi, 2012	Paslanmaz çelik malzemenin doğru uygulanması adına deneysel çalışma araştırması gerçekleştirilmiştir.
23	Kasap, 2012	Malzeme teknolojisi üzerine incelemeler yapılmıştır.
24	Çelik, 2013	Mobilya tarihçesi ve ahşabın korunup onarılması incelenmiştir.
25	Güleryüz, 2014	Malzemenin iyileştirilmesine yönelik sağlık iç mekanlarına yönelik bir araştırma gerçekleştirilmiştir.
26	Fathi, 2014	Akustik konusu üzerinden gerçekleştirilen çalışmada tekstil malzemenin geliştirilmesi amaçlanmıştır.
27	Sadıklar, 2014	Plastik esaslı malzeme için literatür araştırmasına bağlı bir çalışma ve bunları kullanan iç mimarlar ile anket gerçekleştirilmiştir.
28	Kılıç, 2015	kafe örneklerinde ahşap kompozit malzemelerin kullanımı araştırılmıştır
29	Levent, 2015	Tekstil malzeme için malzemenin kullanımı ile ilgili inceleme yapılmıştır.
30	Kahraman, 2015	Sürdürülebilirlik, mimari ve iç mimari uygulamalarının kesiştiği yapı değerlendirme sistemlerinde kullanılmak üzere; ham maddesini plastik ambalaj atıklarından sağlayan, geri dönüşümlü bir yapı malzeme önerilmektedir.
31	Haghighat, 2016	Sağlık yapılarında iç mekanda nanoteknoloji kullanımı üzerine çalışma gerçekleştirilmiştir.
32	Akbariamed, 2016	Hasta odası iç mekan konforu için nanomalzeme kullanımının etkileri.
33	Başöz, 2016	Cam malzemenin yapıdaki farklı yapı elemanları olarak kullanımı incelenmektedir.
34	Bezci, 2016	Etkileşimli mekan yüzeyi gerekliliklerine uyan ve başlığa ilişkin açıklamaları karşılayan örnekler mekan yüzeyi bileşenleri açısından incelenmiş, tablolar oluşturulmuş ve tespitler yapılmıştır.
35	Gözener, 2016	Malzeme etkin tasarım kavramı için seçim önerisi yapılmaktadır.
36	Enginkalp, 2017	Türkiye'de üretilen Orta Yoğunluklu Lif Levhalardan (MDF) alınan numuneler, formaldehit miktarı açısından karşılaştırılmıştır.
37	Kazaz, 2017	Gaziantep'teki alışveriş merkezlerinin iç mekân düzenlemeleri standartlara uygunluk açısından analiz edilmiştir.
38	Suiçmez Almış, 2017	Tarihi süreçte tekstil kullanımını inceleyerek literatüre katkı sağlayan bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
39	Arıl, 2017	Seramik kaplama malzemelerinin tarihi ve diğer malzemelerle farklılıkları incelenmektedir.
40	Abdelslam, 2017	Çevreye duyarlı veya sürdürülebilir tasarım odaklı bir malzeme araştırma kılavuzu çalışılmıştır.
41	Gök, 2017	Tekstil malzeme için dönemselsel inceleme yapılmıştır.
42	Karali, 2018	Taş malzemenin nesne kimliğinin tarihsel süreçte nasıl bir değişime uğradığı açıklanmakta ve estetik duruşu açıklanmaktadır.

43	Ceylan, 2018	Yatçılık tarihinde önemli bir yere sahip olan tasarımcının iç mekanlarında kullandığı malzemeler üzerinden incelemeler yapılmıştır.
44	İndir, 2019	Mobilya ve iç mekanlarda sürdürülebilir malzeme kullanımına yönelik bir inceleme
45	Polat, 2019	Seramiğin tarihteki süreci ve tasarımcılara mekan tasarımında seramiğin nasıl kullanılacağı yönünde bilgi vermektedir.
46	Talih, 2019	İnsanların mekan ile arasındaki tercih etme etkileşimine malzemenin etkisi araştırılmaktadır.
47	Karalı, 2019	Cephe ve iç mekan tasarımında kullanılan akıllı malzemeler ve teknolojiler örnek bir yapı üzerinden incelenmektedir.
48	Aymelek, 2019	Yapay ahşap malzemenin kullanımının incelenmesi.
49	Oğan, 2019	Tarihi süreçte tekstil kullanımını inceleyerek literatüre katkı sağlayan bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
50	Melvin Sarı, 2019	Mekansal kullanım üzerinden malzeme incelemesi yapılmıştır.
51	Yazıcı, 2019	Cam malzemenin yapıdaki kullanımının merdiven yapı elemanı üzerinden kullanımı incelenmektedir.
52	Uyan, 2019	Tekstilin hammaddeden ürün hâline gelene kadar geçirdiği işlemler sırasıyla ele alınmıştır.
53	Yağlı, 2019	Standart yapı malzemelerine öneri olarak kullanılabilir akıllı malzeme ürün ve sistemleri tablo halinde analiz edilmiştir.
54	Yılmaz Yatır, 2020	Karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılan çalışma cam malzemeyi, cam müzeler üzerinden 1900'lü yıllardaki sürecinde incelemektedir.
55	Akgün, 2020	Malzeme üzerinden iç mekanda konforun artırılmasına yönelik bir inceleme
56	Avlanmaz Bilecen, 2020	Otel odaları incelenerek, iç mekanlarda doğru tekstillerin seçilmesine ilişkin kriterlerin oluşturduğu kılavuz hazırlanmıştır.
57	Uzuner, 2020	Mekansal kullanım üzerinden ahşap malzeme incelemesi yapılmıştır.
58	Uludüz, 2020	Bir hareketli donatının malzeme üretimi üzerinden değerlendirilmesi.
59	Taşel, 2020	Seramik malzemesinin çeşitli alanlarda kullanımı incelenmiştir.
60	Ümütlü, 2020	Öneri olarak tasarlanan akıllı kent donatı uygulamasının, konumu, barındırdığı akıllı sistem modülü, çalışma biçimi ve tasarım özellikleri görselleştirmelerle verilmiştir.
61	Durmaz, 2020	Geri dönüştürülmüş tuğlanın kullanılması ile gerektiğinde büyük kitlelere hizmet edebilecek, çevreye duyarlı bir malzeme ortaya koyulmuştur.
62	Duman, 2021	Sürdürülebilir bir malzeme üzerinden yapım teknikleri incelenmektedir.
63	Hanedar, 2021	Karadeniz evlerinde masif ahşap kullanımının incelenmesi.
64	Akardere, 2021	Mekansal kullanım üzerinden malzeme incelemesi yapılmıştır.
65	Tüfekçioğlu, 2021	Çalışmanın içeriğine, metodolojisine, araştırma bulgularına ve bunların sonucunda ortaya konan sistem ve model önerisine yer verilmiştir.

66	Yazmacı Çiftçi, 2021	Geleneksel örnekler üzerinden sürdürülebilirlik kavramı incelenmektedir.
67	Gülfidan, 2021	Doku örnekleri yaratan teknoloji kullanımına yönelik bir araştırma
68	Küre, 2022	Tekstil malzemenin kullanım alanına yönelik bir araştırma gerçekleştirilmiştir.
69	Koyuncu, 2022	Çalışma materyali olarak 10 otel iç mekanında kullanılan cam tasarımları temel tasarım ilkeleri, renk, şeffaflık, eğrilik, alan ve aydınlatma açısından incelenerek sınıflandırılmıştır.
70	Eskitütüncü, 2022	Atatürk Kültür Merkezi bünyesinde inşa edilmiş AKM Kütüphane birimi iç mekân yüzey kaplama malzemeleri üzerinden sürdürülebilirlik incelenmiştir.
71	Özbek, 2022	İç mekanda toplam yutuculuğun artırılması istenilen durumlarda yeni üretilen malzemenin tuğla yüzeylere alternatif olduğu tespit edilmiştir.
72	Tekin Akbulut, 2022	Tarihi öğelerden yola çıkılarak yeni tasarım yapılmıştır. Böylece tekstil malzemesi üzerine tarihi bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
73	Enginkalp, 2023	Boya malzemesinin teknolojisinin geliştirilmesi ile ilgili bir araştırma gerçekleştirilmiştir.
74	Zınsazı, 2023	Malzeme teknolojisi üzerine incelemeler yapılmıştır.
75	Al-Samarate, 2023	Ekolojik mobilya tasarım ilkeleri ve 5R kuralı: Reduce (Azalt), Reuse (Tekrar kullan), Recycle (Geri dönüştür), Replace: (Değiştir), Recover (Geri kazanım), örnekler ilkesi, ekolojik malzeme ilkeleri ile iç mekân kullanıcı ilişkisini sağlamak için önemli olan araçlar ele alınmıştır.
76	Albayrak, 2024	Mermer malzeme kullanımı ile ilgili iç mimarlarla anket çalışması gerçekleştirilmiştir.
77	Kocabey Bezan, 2024	Mekansal kullanım üzerinden zemin malzemesi incelemesi yapılmıştır.
78	Öztürk, 2024	Doğru yapı malzemeleri seçimi ve etkili aydınlatma düzenlemeleri, öğrencilerin odaklanma yeteneklerini artırabilmesi üzerinden araştırma yapılmıştır.
79	Arslan, 2024	Araştırma, tekstilin iç mekan tasarımındaki önemini ve teknolojik entegrasyonlarla gelecekte sunabileceği yeni fırsatları vurgulamaktadır.
80	Havabulut, 2024	Akıllı tekstil malzemelerinin sürdürülebilirlik etkileşimine yönelik özellikleri ve kullanılabileceği alanlar üzerinde nasıl ilişkilendirildiği yapılan anket çalışmasıyla tespit edilmektedir.
81	Yılmaz, 2025	Sürdürülebilir malzeme kullanımını artırmak üzere gerçekleştirilen bir çalışma yapılmıştır.

Yöntem kısmında da belirtildiği üzere çalışmanın en önemli sınırlılıklarından biri, konu başlıklarının doğrudan anahtar kelimeler üzerinden tespit edilememesi nedeniyle veri setinin manuel olarak oluşturulmasını gerektirmesidir. Toplamda 2160 adet yüksek lisans ve doktora tezinin özetleri tek tek incelenmiş; yalnızca iç mimarlık alanında malzeme konusunu doğrudan ele alan 81 tez çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bu süreç, içerik odaklı değerlendirme yapılmasını zorunlu kılmış ve zaman açısından oldukça yoğun bir emek gerektirmiştir. Anahtar kelime temelli otomatik tarama yöntemlerinin sınırlı kaldığı bu bağlamda, çalışmanın özgünlüğü; konusal uygunluğun titizlikle ve doğrudan içerik üzerinden belirlenmiş olmasında yatmaktadır.

Kapsama alınan her bir çalışmanın temel içeriği, konu bütünlüğünü koruyacak şekilde tek cümlelik özetlerle ifade edilmiş; bu aşamada genel bir değerlendirme ve içerik çözümlemesi ile yapılmış ve aşağıda aktarılan veriler elde edilmiştir.

4.1 Türüne ve Yıllara Göre Dağılımlar

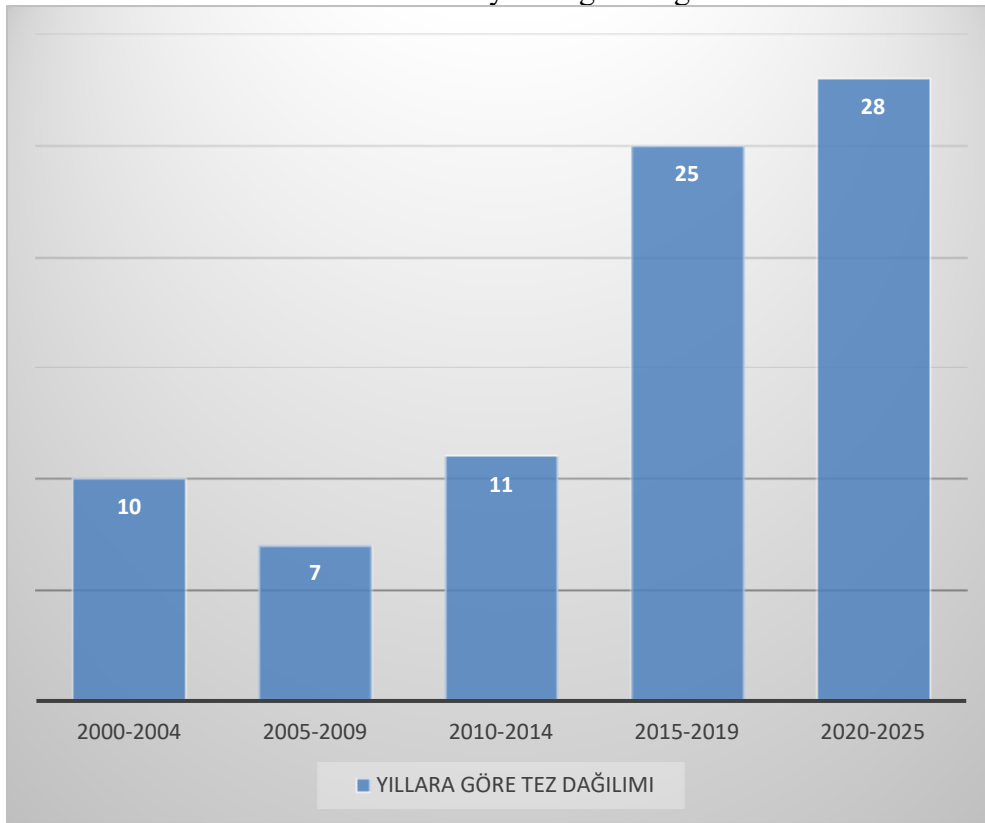
Akademik çalışmaların düzey sayısına göre oranları tabloda görülmektedir (Tablo 3). Grafikte görüldüğü üzere, tezlerin büyük bir kısmı yüksek lisans düzeyindedir (%85), doktora tezleri ise daha sınırlı bir yer kaplamaktadır (%15). Bu dağılım, alanın henüz doktora düzeyinde derinleşmeye başlamadığını; araştırma faaliyetlerinin büyük ölçüde yüksek lisans düzeyinde yoğunlaştığını göstermektedir. 69 adet yüksek lisans tezi bulunurken, doktora düzeyindeki tezler 12 adettir.

Tablo 3. Tez türüne göre dağılım

Yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı ise genel bir görünüş oluşturabilmek adına beş yıllık aralıklar ile düzenlenmiştir (Tablo.4). 2000–2025 yılları arasında malzeme konusu üzerinde yapılan tez sayılarında önemli ve istikrarlı bir artış tespit edilmiştir. En düşük sayılar 2000 ila 2009 yılları arasında iken son 5 yıllık dönemde en yüksek sayısına ulaşmıştır.

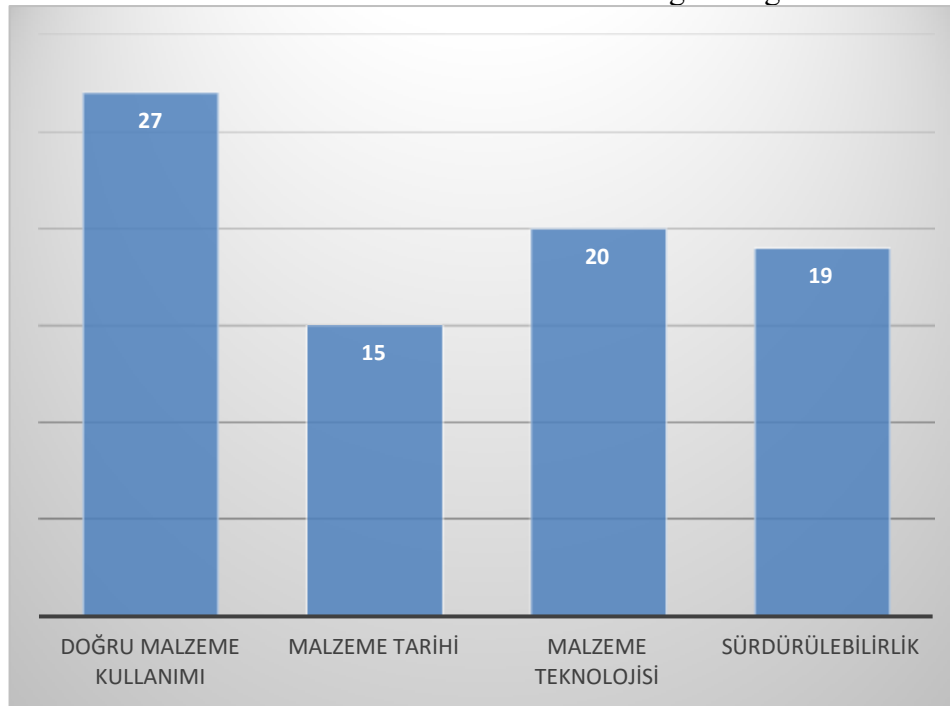
Tablo 4. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Çalışma kapsamında incelenen tezlerin malzeme konusunu ele alış şekli konunun yorumlanabilmesini sağlayan önemli bir faktördür. Bu sebeple malzeme konusunun ele alınış biçimleri tezler incelendikten sonra bir sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Temelde iç mimarlıkta malzeme konularının 4 biçimde işlendiği tespit edilmiştir (Tablo 5). Bunlar malzemenin oluşumu, geçmişi ve geçirdiği aşamaların inceleyenler olarak; *malzeme tarihi* grubuna dahil olmuştur. İç mekan tasarımında konforun öncül gerekliliği olan *doğru malzeme kullanımı* ise en sık görülen malzeme konusunun işleniş biçimi olarak en sık görülen çalışma şekli olmuştur. Malzemenin doğası gereği bulunduğu çağa ayak uydurması, sürekli değişmesi ve teknolojik olarak güncellenmesi konuları ise *malzeme teknolojisi* adı altında verilmektedir.

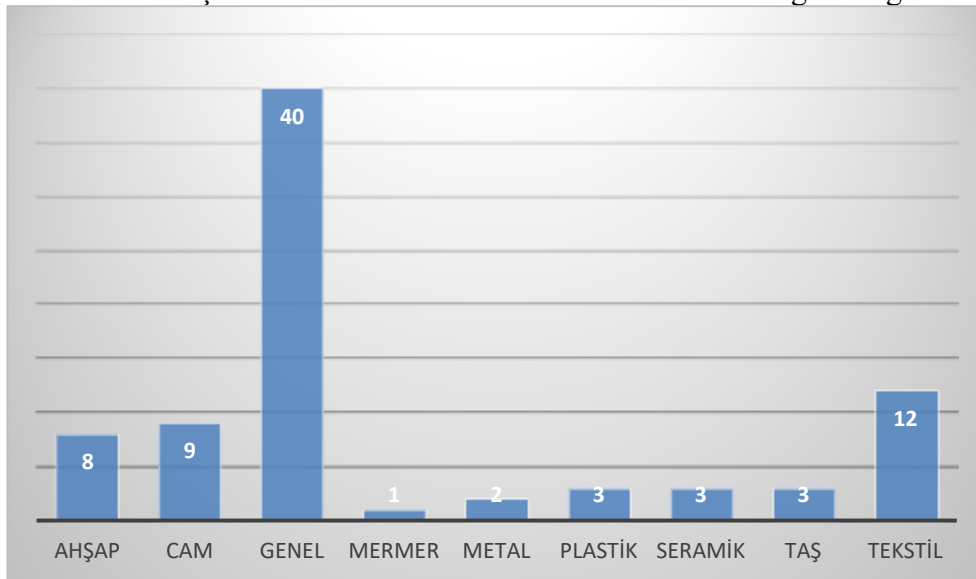
İç mimarlıkta malzeme seçimi, yalnızca estetik ve işlevsel gerekliliklerle değil, sürdürülebilirlik ilkeleriyle de şekillenmektedir. Geri dönüştürülebilir, düşük emisyonlu ve çevre dostu malzemelerin tercih edilmesi, mekânsal tasarımın ekolojik etkilerini azaltırken kullanıcı sağlığına da katkı sağlar. Bu doğrultuda, sürdürülebilir malzeme odaklı akademik çalışmalar, disiplinin çevresel sorumluluk bilinciyle gelişmesini desteklemekte ve nitelikli tasarım yaklaşımlarına zemin hazırlamaktadır. *Sürdürülebilirlik* konusu üzerinde çalışılanlar da son grup olarak ayrılmıştır.

Tablo 5. Tezlerin konu sınıflandırmasına göre dağılımı

İç mimarlıkta malzeme odaklı tezleri sınıflandırırken hem malzemenin fiziksel özelliklerini hem de tasarım sürecindeki işlevsel rollerini temel alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda tezler, doğrudan belirli bir malzeme türüne (örneğin ahşap, cam, tekstil) odaklanan çalışmalar ile malzemeyi genel kavramsal çerçevede ele alan araştırmalar olarak gruplandırılmıştır. Bu sınıflandırma, iç mimarlıkta malzemenin hem spesifik teknik özellikleri hem de bütüncül tasarım kararları üzerindeki etkisinin analizine olanak tanımaktadır. Ayrıca, bu yapı sayesinde alandaki akademik ilginin hangi malzemelere yoğunlaştığı ve hangi alanların görece ihmal edildiği daha net biçimde ortaya koyulabilmektedir (Tablo 6).

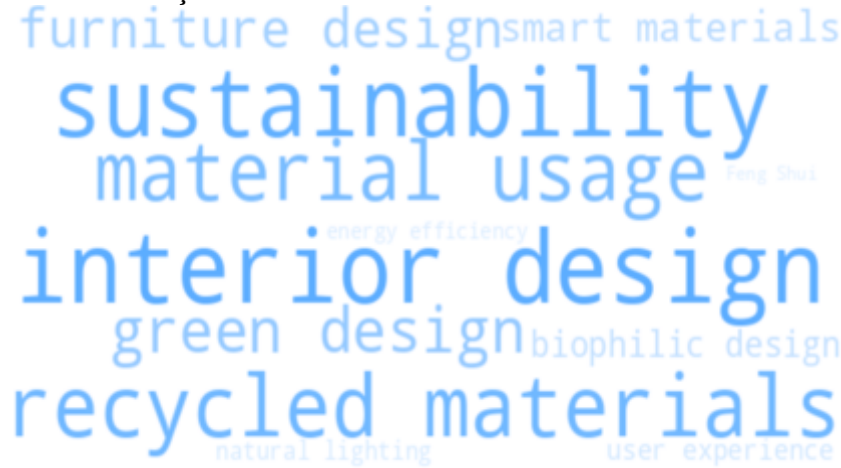
Tablo 6. Araştırmaların konusu olan malzemenin türlerine göre dağılımı

4.2 Anahtar Kelime Analizi

Yapılan anahtar kelime frekans analizine göre en sık kullanılan ifadeler aşağıdaki gibidir: İç mekân tasarımı (interior design) ifadesi açık ara en sık kullanılan anahtar kelime olurken, “sürdürülebilirlik” ve “malzeme kullanımı” terimlerinin de yüksek frekansa sahip olması, araştırmaların genel yönelimini göstermektedir. Özellikle yeşil tasarım, geri dönüşüm gibi çevre odaklı anahtar kelimelerin öne çıkması, literatürün sürdürülebilirlik perspektifiyle şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 1. Anahtar kelimelerin kullanımı

Yapılan analizlerde malzeme ve teknoloji kelimelerinin yükselen temalar arasında yer aldığı tespit edilmiştir. Bu ilişkiler, disiplinin teknoloji ve kullanıcı davranışları odağında bir dönüşüm yaşadığını göstermektedir.

5. Tartışma

Çalışmanın temel bulguları, 2000–2025 döneminde iç mekân tasarımı malzeme kullanımına dair akademik ilginin istikrarlı bir şekilde arttığını ve özellikle son on yılda sürdürülebilirlik, kullanıcı deneyimi ve dijitalleşme gibi temaların ön plana çıktığını göstermektedir. Yayın sayısındaki artış, hem disiplinin akademik alanda daha görünür hâle geldiğini hem de küresel sorunların tasarım dünyasına yansımaları ortaya koymaktadır.

İç mekan tasarımı konusunda malzeme içerikli araştırma gerçekleştiren lisansüstü çalışmaların verilerinden yıl bazında sayısının artmıştır. Bu artış konuya iç mekan tasarımı malzeme konusuna olan talepten kaynaklanıyor gibi okunabilir. Ancak aksine malzeme konusuna değil ‘iç mimarlık’ alanında eğitim veren lisans ve lisansüstü kurumların sayısının artmasına bağlı olarak yükselişe geçmiştir. Bu bağlamda genel olarak malzeme araştırmaları konusunda özel bir artış olduğunu ifade etmek yanlış olacaktır. Bu sebeple malzeme konusundaki eğilimlerin değişimini yorumlamak gerekmektedir.

Çalışma kapsamında incelenen tezlerin malzeme konusunu ele alış biçimleri tezler incelendikten sonra 4 biçimde işlendiği tespit edilmiştir. *malzeme tarihi*, *doğru malzeme kullanımı*, *malzeme teknolojisi* ve *sürdürülebilirliktir*. Bunlarda en sıklıkla araştırılan malzemenin doğru kullanımı olarak tespit edilmiştir.

İç mimarlık literatüründe en çok odaklanılan konu doğru malzeme kullanımıdır (27 tez). Bu, veri tasarım sürecinde malzeme seçiminin işlevsellik, dayanıklılık ve estetik açıdan araştırmaya değer en geçerli alan olarak tanımlanabilir. Buna karşın malzeme tarihi (15 tez) ise daha sınırlı sayıda araştırmaya altlık oluşturmuştur. Bu durum, geçmiş malzeme kullanımlarına dair kültürel ve tarihsel bilgi birikiminin henüz yeterince araştırılmadığını ya da güncel tasarım pratikleri karşısında ikincil önemde görüldüğünü düşündürülebilir.

Bu alanda çalışmaların popüler olmamasının da etkili olduğunu ifade etmek mümkündür. Daha popüler olan teknoloji ve sürdürülebilirlik başlıklarında malzeme tarihine göre görece çok sayıda araştırma bulunmaktadır.

Malzeme teknolojisi başlığı altında hazırlanan 20 tez, iç mimarlıkta teknolojik gelişmelerin malzeme kullanımına etkisini irdeleyen çalışmalardır. Bu alandaki araştırmalar; yeni nesil yüzey kaplamaları, akıllı malzemeler, dijital üretim teknikleri (örneğin 3D baskı) gibi konulara odaklanarak, malzemenin performans, dayanıklılık ve kullanıcı etkileşimi açısından nasıl optimize edilebileceğini ele alır. Teknolojik ilerlemelerin iç mekân tasarımına entegrasyonu, bu konunun son yıllarda giderek daha fazla akademik ilgi görmesine neden olmuştur. Bu eğilim, tasarımda inovatif çözümler geliştirme arzusunu ve teknik yeterlilik arayışını yansıtır.

Öte yandan, sürdürülebilirlik temasıyla hazırlanan 19 tez, iç mimarlıkta çevresel sorumluluk, kaynak verimliliği ve yaşam döngüsü yaklaşımı gibi konular etrafında şekillenmektedir. Bu çalışmalar; doğal malzeme tercihleri, geri dönüşüm potansiyeli, karbon ayak izinin azaltılması gibi kriterler üzerinden iç mekân tasarımını değerlendirmektedir. Sürdürülebilirlik odaklı araştırmalar, özellikle iklim krizi ve çevresel farkındalığın artmasıyla birlikte iç mimarlık literatüründe daha görünür hale gelmiştir. Bu alan, kullanıcı sağlığı ve ekolojik dengeyi gözeterek etik tasarım ilkelerini vurgularak uygulamaya yön verir.

Değerlendirmeyi çok yönlü sağlayabilmek adına incelenen malzemeler üzerinden yapılan verilerde; tezlerin büyük çoğunluğunun (**40 tez**) “genel” malzeme konuları kapsamında ele alındığı tespit edilmiştir. Bu durum, araştırmaların belirli bir malzeme türüne değil, çoğunlukla kavramsal, bütünsel ya da karşılaştırmalı malzeme yaklaşımlarına odaklandığını göstermektedir. Belirli malzeme türleri incelendiğinde ise **tekstil (12 tez)**, **cam (9 tez)** ve **ahşap (8 tez)** öne çıkan başlıklar arasında yer almaktadır. Bu malzemelerin tercih edilme nedeni, iç mekânlarda estetik, akustik, konfor ve esneklik gibi kullanıcı deneyimini doğrudan etkileyen niteliklerle ilişkilendirilebilir.

Öte yandan, **seramik**, **taş** ve **plastik** gibi malzeme türleri sınırlı sayıda çalışmada yer almış (**3 tez** ile eşit seviyede), **metal (2 tez)** ve **mermer (1 tez)** ise en az incelenen malzemeler olmuştur. Bu durum, bazı yapı ve kaplama malzemelerinin iç mimarlık literatüründe henüz yeterince araştırılmadığını ya da pratikte kullanımına rağmen akademik odak noktası hâline gelmediğini düşündürmektedir. Sonuç olarak, bu dağılım iç mimarlık araştırmalarında malzeme çeşitliliğinin sınırlı kaldığını ve belirli malzeme türlerinin akademik olarak derinlemesine incelenmeye açık olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelime tespitlerine iç mimarlık, iç mekan tasarımı, sürdürülebilirlik, teknoloji, malzeme kullanımı, cam, tekstil, nanoteknoloji ve geri dönüşüm terimlerinin sıklıkla görülmesi çalışmalarda çevresel sürdürülebilirlik ve malzeme verimliliğine yönelik yoğun bir ilginin varlığına işaret etmektedir. Bu eğilim, özellikle 2015 sonrası yayımlanan literatürün Paris İklim Anlaşması ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları gibi küresel çevre politikalarıyla paralel geliştiğini düşündürmektedir. Aynı zamanda “geri dönüşüm” ve “sürdürülebilirlik” gibi ifadelerin yüksek frekansla yer alması, uygulamalı araştırmaların ön planda olduğunu desteklemektedir.

Çalışmanın katkılarından biri, iç mekân tasarımında malzeme kullanımının yalnızca teknik ve estetik tercihlerle değil; aynı zamanda sürdürülebilirlik, kültürel bağlam ve teknoloji gibi çok boyutlu değişkenlerle şekillendiğini ortaya koymasındır. Bu yönüyle çalışmanın bulguları, akademik literatürdeki eğilimleri anlamanın ötesinde, tasarım pratiğine yön verme potansiyeli de taşımaktadır.

6. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, 2000–2025 yılları arasında yayımlanan bilimsel tezler üzerinden iç mekân tasarımında malzeme kullanımına dair eğilimleri bibliyometrik yöntemlerle analiz etmiştir. Elde edilen veriler, iç mimarlık literatüründe malzemenin yalnızca teknik ve estetik bir bileşen değil, aynı zamanda çevresel ve toplumsal sorumluluk taşıyan çok katmanlı bir konu olarak ele alındığını ortaya koymaktadır. Özellikle son on yılda sürdürülebilirlik, geri dönüşürülebilir malzemeler, enerji verimliliği ve kullanıcı odaklı tasarım gibi temaların ön plana çıktığı gözlemlenmiştir.

Araştırma kapsamında veri toplama süreci manuel olarak gerçekleştirilmiş ve tezler tek tek incelenerek konu, malzeme türü, alt başlık ve yıllara göre sınıflandırılmıştır. Bu yöntem sayesinde, bibliyometrik analiz yazılımlarının tespit edemeyeceği düzeyde derinlikli ve nitelikli bir veri kümesi elde edilmiştir. Bu yönüyle çalışma, literatüre anlamlı bir katkı sunmakta ve alandaki araştırma boşluklarını daha görünür kılmaktadır. Başlıklarda özellikle malzemenin “kullanımı” vurgulanarak; psikolojik, algı temelli veya disiplinler arası içeriklerden ziyade, doğrudan tasarım ve uygulama süreciyle ilişkili çalışmalar kapsama alınmıştır. Bu tercih, konunun derinlemesine ve odaklı biçimde incelenmesini sağlamıştır.

Zamansal dağılım incelendiğinde, erken dönemlerde taş, ahşap gibi doğada bulunan geleneksel malzemelerin ağırlıklı olarak ele alındığı; son yıllarda ise plastik, akıllı malzemeler, nanoteknoloji gibi daha ileri düzey teknoloji içeren malzemelere yönelik akademik ilgide artış olduğu görülmektedir. Bu değişim, teknolojik gelişmelerin malzeme anlayışını dönüştürdüğünü ve gelecekte bu tür malzemelerle ilgili araştırmaların çeşitlenerek devam edeceğini göstermektedir. Öte yandan, sürdürülebilirlik teması, teknoloji odaklı gelişmelerle eş zamanlı olarak süreklilik göstermiştir. Bu eğilimin arkasında toplumsal farkındalık, çevre bilinci ve küresel ölçekteki ekolojik kaygıların etkili olduğu söylenebilir.

Çalışma genelinde elde edilen bulgular, iç mimarlıkta malzeme odaklı araştırmaların iki ana eğilim etrafında şekillendiğini ortaya koymuştur: teknolojik yeniliklere dayalı gelişmeler ve sürdürülebilirlik ilkeleri. Bu iki yönelim, hem mekânsal tasarımın güncel gereksinimlerine yanıt vermekte hem de gelecekteki araştırma eksenlerine ışık tutmaktadır. Örneğin; tekstil, cam ve ahşap gibi belirli malzeme türlerine yoğunlaşan tezler, bu malzemelerin iç mekânlarda kullanıcı deneyimini, estetik dili ve işlevselliği nasıl etkilediğine dair önemli içgörüler sunmaktadır.

Bu bulgular doğrultusunda, gelecekteki çalışmalarda malzemenin yalnızca estetik veya fonksiyonel değil, çevresel etkilerini de kapsayan yaşam döngüsü yaklaşımıyla ele alınması önerilmektedir. Ayrıca yapay zekâ ve dijital tasarım araçlarının malzeme seçim süreçlerine entegrasyonu, akademik literatürde önemli bir boşluğu dolduracaktır. Gelişmekte olan ülkelerde yayın kapasitesinin artırılması, bu alanda daha çeşitli ve kültürel bağlamı güçlü araştırmaların ortaya çıkmasını destekleyecektir. İç mekânların göreceli olarak kısa ömürlü yapılar olduğu (yaklaşık 10–15 yılda bir yenilenmesi gerekliliği), sürdürülebilir malzeme kullanımı ve dönüşümüne dair araştırmaları daha da öncelikli hâle getirmektedir.

Sonuç olarak, iç mekân tasarımında malzeme kullanımı yalnızca estetik bir tercih değil, aynı zamanda çevresel, kültürel ve teknolojik sorumlulukların bir ifadesi hâline gelmiştir. Bu çok katmanlı yaklaşımın hem akademik literatürde hem de tasarım pratiğinde yol gösterici bir çerçeve sunması, alanın gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

Abdelslam, W. A. A. (2017). *İç mimarlıkta kullanılan çevre dostu malzemelerin seçim kriterleri* (Yüksek lisans tezi). Çankaya Üniversitesi, Ankara.

Akardere, S. (2021). *Yatlarda mutfak bölümünün işlev, malzeme ve donanım açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Akbarihamed, N. (2016). *Yapı biyolojisi açısından günümüz konutlarında iç mekan yüzey kaplama malzeme tercihleri ve tercih nedenleri üzerine bir irdeleme: Trabzon örneği* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Albayrak, D. (2024). *Mermer malzemenin estetik ve fonksiyonel açıdan irdelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Akgün, S. (2020). *İç mekan ve mobilya tasarımı kapsamında akıllı malzemelerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Aksu, F. (2009). *İç mimarlıkta plastik? plastik kompozit malzemenin kullanımı ve uygulanması* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

- Al-samaraie, F. A. M. (2023). *Ekolojik malzemelerle tasarlanmış mobilyaların tasarım, ekolojik ve ekonomik açıdan irdelenmesi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Alviz-Meza, A., Orozco-Agamez, J., Quinaya, D. C. P., & Alvarez-Amador, A. (2023). Bibliometric analysis of fourth industrial revolution applied to material sciences based on Web of Science and Scopus databases from 2017 to 2021. *ChemEngineering*, 7(1), 2. <https://doi.org/10.3390/chemengineering7010002>
- Aril, B. (2017). *Kaplama malzemesi olan seramiğin, iç mekanlarda alternatif malzemelere göre kullanımının avantajları ve dezavantajları* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Arslan, Y. (2024). *İç mekan tasarımında ışıklı tekstil uygulamalarının otel yapısı örneğinde incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Avdan, B., (2024). *İstanbulda sosyo kültürel değişim kapsamında iç mekanda malzeme kullanımı ve analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul, <https://acikerisim.msgsu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.14124/6984>
- Avlanmaz Bilecen, E. (2020). *İç mekan tasarımında tekstilin yeri, seçim kriterlerinin saptanması ve otel odaları üzerinden analizi* (Doktora Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Avlanmaz, E. (2001). *Cam malzemenin alışveriş merkezlerinde kullanımı ve iç mekan tasarımına etkileri* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Aymelek, M. B. (2019). *İstanbul havalimanı iç mekanlarında yapay ahşap kullanımı: kompakt laminat örneği* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Bakı, M. (2022), *İç Mekan Tasarımında Kullanılan Malzemelerin Algısal Değerlendirmeleri Üzerine Yapılmış Çalışmaların Sistemik İncelemesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, <https://openaccess.hacettepe.edu.tr/handle/11655/29434?locale-attribute=en>
- Başöz, N. (2016). *Cam malzemenin günümüz lüks konut iç mekanında kullanımının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Bezci, İ. (2016). *Teknolojik gelişmelerin mekan yüzeylerine çağdaş yansımaları* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bozkurtoğulları, Y. (2012). *19. ve 20. yüzyıl istanbul art nouveau mimarisi ve kullanılan seramikler* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Buket, B. (2000). *Mobilya tasarım ve üretimde atık malzemelerin değerlendirilmesinde uygun teknoloji seçimi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bulhaz, Ç. (2010). *Sürdürülebilir konut iç mekan tasarımında malzemenin yeri* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ceylan, İ. (2018). *Motoryat tasarımında malzeme seçimi ve iç mekan detay çözümleri* (Yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Çelik, M. (2013). *Ahşap malzemenin iç mekan ve mobilya tasarımında kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Duman, A. (2021). *Sıkıştırılmış saman balyalarıyla oluşturulan modüllerden inşa edilen konutların incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Durmaz, E. (2020). *Geri dönüştürülebilir malzemelerle barınma ihtiyacına yönelik düşük bütçeli mimari çözümler* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Enginkalp, H. (2017). *İç mekan donatısında kullanılan ahşap esaslı lif levhaların formaldehit salınım düzeylerinin incelenmesi ve iç mekan hava kalitesine etkilerinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Enginkalp, H. (2023). *0-6 yaş çocuk mobilyalarında kullanılan yüzey boyalarının iç ortam hava kalitesine etkilerinin araştırılması* (Doktora Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Ergüven, H. (2003). *Konut iç mekanında kullanılan malzemeler ve yüzey dokuları* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Ersen, N., Akyüz, İ., & Akyüz, K. C. (2023). Bibliometric analysis: An example of journal publishing on furniture and wood materials. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 11(4), 2765–2781. <https://doi.org/10.29130/dubited.1300897>

Eskitütüncü, E. (2022). *İstanbul atatürk kültür merkezi kütüphanesi iç mekân yüzey kaplama malzemelerinin sürdürülebilirlik kriterleri bakımından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Ankara.

Fathi, M. (2014). *İç mekan tasarımı farklı pamuk tekstil ürünlerin akustik performans özelliklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

Gök, Ç. (2017). *Çağdaş tekstil malzemeleri ve teknolojileri: 21. yüzyılda esnek (değişken) mekan tektoniği* (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

Gözener, K. G. (2016). *Otel iç mekanlarında taş yüzeylerin algı ve etkisinin denetimi - tasarımı karak verme model önerisi* (Yüksek lisans tezi). Atılım Üniversitesi, Ankara.

Güleryüz, P. (2014). *Yapı biyolojisi kapsamında sağlıklı yapı, mekansal nitelikler ve malzeme seçimi* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Gülfidan, K. (2022). *İç mimari yüzey tasarımı simetri algoritmalarının kullanımına yönelik bir model önerisi* (Doktora Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Hacisalihoglu, A. (2004). *Mimarlık ve içmimarlıkta malzeme ögesine genel bakış* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Haghighat, A. A. (2016). *Nanomalzemelerin mimarlık ve iç mimarlıktaki uygulamalarının sağlık yapıları çerçevesinde hasta odalarında kullanımı* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Hanedar, B. (2021). *İç mekânda ahşap malzeme kullanımı ve örnekler üzerinden incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.

Havabulut, A. (2024). *İç mekan tasarımı akıllı tekstil malzemeleri ve sürdürülebilirlik ilişkisi* (Yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi, Ankara.

Huang, Y.L., Ho, Y.S., & Chuang, K.Y. (2006). Bibliometric analysis of nursing research in Taiwan 1991–2004. *Journal of Nursing Research*, 14, 75–81.

Indir, G. (2019). *Mobilya ve iç mekan tasarımı atık malzeme kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

İlçe, A. C. (2007). *Bilgisayarlı ortamlarda kullanılan yükseltilmiş döşeme malzemelerinin fiziksel ? mekaniksel özelliklerinin araştırılması ve mekan tasarımı etkilerinin belirlenmesi* (Sanatta Yeterli Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

İri, R., & Ünal, E. (2024). Bibliometric analysis of research (1980–2023). *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 501–524. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1446738>

Kahraman, M. U. (2015). Plastik ambalaj atıklarından yapı malzemesi üretimi (Sanatta Yeterlik). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karabulut, G. (2002). *Yapı malzemesi olarak cam ve mekan tasarımı kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Karali, C. H. (2019). *Akıllı malzemelerin iç mimarlıkta kullanımı sarıyer belediye binası örneği* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Karali, B. (2018). *Doğal taşın mekandaki kimliği üzerine bir değerlendirme* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Kasap, M. (2012). *Nanoteknolojik malzemelerin mekan tasarımıdaki yansımalarına genel bir bakış* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Kazaz, D. (2017). *Alışveriş merkezlerinde tavan/asma tavan, zemin ve duvar oluşumlarında kullanılan malzemelerin tasarım açısından irdelenmesi: gaziantep örneği* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

Kılıç, O. (2014). *Kafelerin tasarımında ahşap kompozit malzemelerin kullanımının irdelenmesi: adana örneği* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

Kocabey bezan, M. (2024). *Çocuk poliklinikleri iç mekan tasarımında zemin kaplama malzemelerinin kullanıcı gereksinimleri açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Korkmaz algan, Ş. (2005). *19.yy. osmanlı saraylarında kullanılan kumaşlar ve bu kumaşlarda hereke fabrika-i humayu'nun yeri ve günümüze yansımaları* (Yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

Koyuncu, F. (2022). *Camin hotel iç mekan tasarımlarında temel tasarım ilkeleri açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Küre, S. (2022). *Mekan ilişkisi bağlamında; tekstil malzemesinin sanat ürünü olarak kullanılması ve enstalasyon kavramı* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Küçük, P. (2009). *Mutfak mekanlarına ait sabit donatı yüzeylerinde kullanıcı tercihleri: trabzon örneği* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Levent, T. (2015). *İçmimarlıkta bir tasarım ögesi olarak tekstil ürünleri ve seçim ölçütleri* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Melvin sari, S. (2019). *Konutlarda salon tasarımının çözümünde malzemenin önemi* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Mermi, G. (2012). *Paslanmaz çelik malzemenin iç mimari uygulamalarında sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Oğan, T. (2019). *Tekstil tasarımının iç mekanda kullanımının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Ömeroğulları, E. (2012). *İç mimaride vitray kullanımı ve uygulama teknikleri* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Örsçelik, Ö. (2005). *Bayan giyim mağazalarında doğal ve yapay ahşap malzemenin kullanımı ve mekan tasarımına etkileri* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Özbek, U. (2022). *İç mekanda akustik malzeme olarak geri dönüştürülebilir atıkların kullanılması ve kompozit oluşturan malzemeler üzerinden deneysel bir değerlendirme* (Doktors Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Öztürk, M. C. (2024). *Üniversite kütüphaneleri mekânlarında malzeme ve aydınlatma sistemlerinin seçili örneklerle incelenmesi: çukurova üniversitesi kütüphanesi için bir tasarım önerisi* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

Polat, H. (2019). *Konutlarda seramik malzeme kullanımının iç mekan tasarım ilkeleri bağlamında incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Potter, W. G. (1981). Lotka's law revisited. Library Trends, 30 (1) (1981) 21-39.

Sadıklar, Z. (2014). *İç mekanda plastik esaslı kaplama malzemelerinin seçim kriterleri üzerine bir çalışma* (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Sipahioğlu, D., (2022). *İç mekan tasarımı sürecinde malzeme seçim aracı olarak çok kriterli karar verme yaklaşımının kullanılması*, Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Suiçmez almiş, N. (2017). *Teknik tekstillerin iç mimarlıktaki önemi ve otel st. regis istanbul örneği* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Söğüt, M. A. (2004). *Oturma elemanının tasarımında strüktür ve yüzey kaplama malzemesinin biçime etkisi* (Sanatta Yeterlik Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Sümer, H. (2011). *İç mekan tasarımında işlev- eylem ilişkisi kapsamında zemin döşeme malzemeleri ve seçim ölçütleri* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Şener, N. (2006). *Mobilyada kullanılan ahşap malzemedeki yüzey ve üst yüzey işlemler* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

- Talih, S. (2019). *Avm'lerde bulunan yeme-içme mekanlarında kullanılan malzemelerin kullanıcı tercihleri üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Taşel, Ş. (2020). *İç mekanlarda seramik malzemenin kullanım alanları* (Yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Tekin akbulut, A. S. (2022). *İç mekân tekstil tasarımında özgün değer yaratımı: frigya kültürü örneği* (Sanatta Yeterlik Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Tüfekçioğlu, D. (2021). *Mekan tasarımı sürecinde atık malzeme kullanımı ve yönetimi - örnek yapı birimi projesi* (Sanatta Yeterlik Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Uludüz, Ç. (2020). *20. yüzyıldan günümüze malzeme ve üretim teknolojileri bağlamında sandalye tasarımının gelişimi* (Sanatta Yeterlik Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul .
- Ulusoy, B., (2016), *Renk ve malzeme çiftlerinin sıcaklık algısıyla ilişkisi*, Doktora tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Uyan, S. (2019). *Tekstilin iç mekan ve mobilya tasarımına etkileri* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Uzuner, M. (2020). *Mobilya tasarımında ahşap malzeme kullanımının değerlendirilmesi: bursa inegöl mobilya firmaları örneği* (Yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Ümütlü, Ş. B. (2020). *Kentsel donatı bağlamında akıllı malzeme ve sistemler; tasarımcı ve kullanıcı deneyim örneği* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Üner, C. F. (2001). *Cam malzemenin iç mekanda yatay bölücü eleman olarak kullanım şekillerinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Vardareli, S. (2003). *Doğal taşın konutlarda döşeme kaplaması olarak kullanımı* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Yalçın Usal, S. (2004). *Mobilya tasarımında metalin yeri* (Sanatta Yeterlik Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Yazgan, E. (2004). *Konut banyo mekanlarında döşeme ve duvar kaplaması olarak kullanılmakta olan ana malzemelerin iç mekan tasarımı açısından irdelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Yazıcı, B. (2019). *Cam malzemenin bir düşey sirkülasyon elemanı olarak merdivenlerde kullanımı ve iç mekân tasarımına etkileri* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yazmacı çiftçi, S. (2021). *Ekolojik mimarlık kapsamında malzeme seçiminin yerel mimarideki yeri; geleneksel urfa evleri* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Yağlı, S. (2019). *Teknolojik gelişmelerin etkisi ile yüzeylerde malzeme kullanımı: akıllı malzemeler* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz yatır, S. (2020). *Cam müzeleri: cam çağı'nda çağdaş cam sanatı için sergileme tasarımı ve mekanları* (Yüksek lisans tezi). Çankaya Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz, K. (2025). *Doğal atıklardan üretilen biyomalzemelerin iç mekan yaşam döngüsü üzerindeki çevresel etkileri* (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Yüksel, E. (2008). *Ekolojik kapsamda malzeme ve mobilya tasarımına etkileri* (Sanatta Yeterlik Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.